

Translational forskning

- et vigtigt fokus i SUNDs forskningsstrategi

Syddansk Universitets og Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets (SUND) naturlige samspil med omverdenen samt kvaliteten af forskningsmiljøerne giver unikke muligheder for at bidrage til den internationale forskning samt for at uddanne dygtige kandidater og ph.d'ere, der samlet bidrager til at øge menneskers sundhed.

Det tætte samarbejde med Odense Universitetshospital, de øvrige regionale hospitaler og hospitaler i Region Sydsjælland er enestående. Det udnyttes gennem et fokus på translational forskning som et bærende element for samspillet mellem sundhedsforskning og dens anvendelse. Et vigtigt element i translational forskning er også vores studerende – ph.d'ere og kandidater – der binder bånd mellem universitetet, samfundet og sundhedssektoren.

En effektiv samarbejdskultur

Translational forskning handler om at opbygge en samarbejdsstruktur, som tillader hurtig overførsel af vigtige forskningsgennembrud og anvendelse på individ- eller populationsniveau. Barriererne mellem grundforskning og anvendelsen af den bliver nedbrudt, så der kan ske en øget "oversættelse" af data til viden og konkret anvendelse med en forbedring af menneskers sundhed som mål.

Det er en åben og effektiv kultur, der tillader SUND at nå visionen: At forbedre menneskers sundhed. Sundheden forbedres gennem bedre forebyggelse, bedre interventioner, bedre diagnosticering, bedre lægemidler og behandlinger, mv. Kulturen muliggør en kort vej fra forskning til anvendelse og til ny forskning. Dette sker i samarbejde med eksterne parter som hospitaler, regioner, kommuner, styrelser, patientforeninger, mv.

På denne måde giver den strategiske opmærksomhed på translational forskning SUND en fokuseret interaktion med omgivelserne og samfundet.

Translational forsknings placering i samfundet

Translational forskning er ikke blot noget, der sker inden for universitets mure. Resultaterne fra forskningen spiller sammen med det omgivende samfund og danner grundlag for beslutninger, når folkesundheden skal påvirkes og ændres. Translational forskning er et samspil mellem forskning og instanser i det offentlige rum (styrelser, patientforeninger, Folketinget, mv.) samt medier/presse og borgere. Herved har forskningen taget et stort skridt ud af elfenbenstårnet og ind i samfundet.

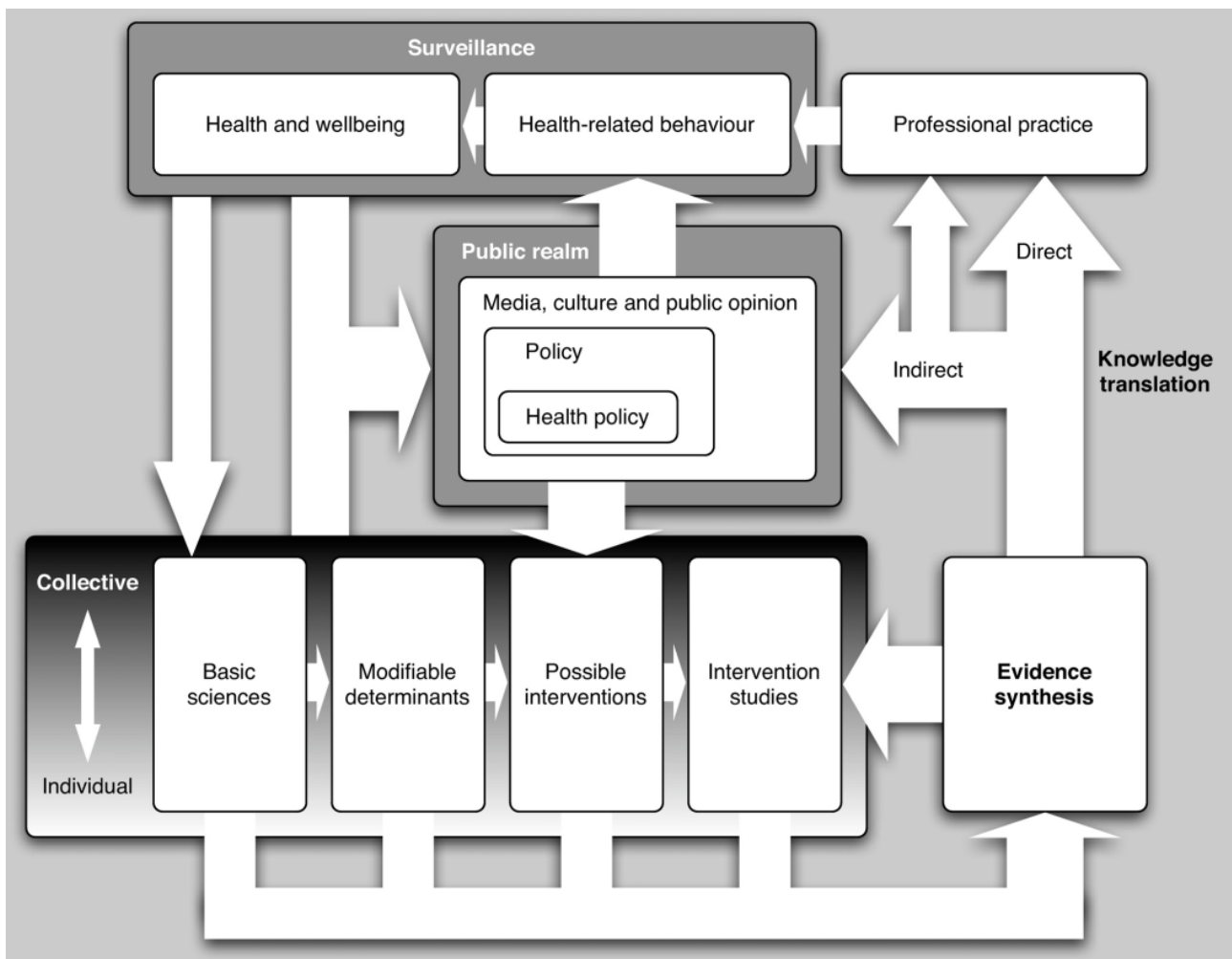

Fig. 1. Translational forskning er forskning integreret i det omgivende samfund (fra Ogilvie et al. (2009)).

SUND har unikke muligheder

Syddansk Universitet og Odense Universitetshospital (OUH) har et godt samarbejde og stærke faglige miljøer. Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet er i dag placeret med flere institutter tæt på OUH, og i fremtiden vil de to organisationer blive bygget fysisk sammen i forbindelse med flytningen til campus Odense i 2018.

For at anvende translational forskning som en løftestang for forskningen, skal der også vilje og engagement til – både fra ledelse og medarbejdere. Disse forudsætninger er til stede ved både Syddansk Universitet, OUH og det øvrige regionale hospitalsvæsen. Det kommer blandt andet til udtryk i en målrettet forskningsstrategi, delestillinger (ansættelse ved både universitet og hospital) og forskningslaboratorier i hinandens organisationer, hvor det er hensigtsmæssigt for forskningen.

SUND og translational forskning

Translational forskning på SUND er baseret på det nære samarbejde mellem universitet og universitetshospital. Men samarbejdsformen i translational forskning genfindes i mange andre samarbejder: Translational forskning dækker således også over samspillet mellem epidemiologi og stat/samfund/patientforening, der fører til nye interventioner, og samspillet mellem muskelfysiologi og rehabiliteringen om genoptræning af patienter. Også psykotraumatologi ved det nyetablerede Institut for Psykologi bidrager aktivt i samspil med fx hospitaler og krisecentre til den translationelle forskning.

Det translationelle forskningsfokus giver dermed SUND en naturlig plads i udviklingen af samfundet. Det er oplagt, at teknologi og innovation er en del af dette fokus, og vi vil arbejde for denne forståelse ved etablering af konkrete projekter. Oplagte områder er velfærdsteknologi, hvor der allerede er sat projekter i værk. Og i forhold til innovation vil en udvikling af precompetitivt samarbejde kunne give en ny vej til kommercielle anvendelser for forskningen.

På SUND har vi gode forudsætninger for at have translational forskning som en vigtig del af forskningsstrategien. Vi har international faglige højde, vi har anerkendte internationale forskningssamarbejder, vi har gode samarbejdspartnere, og vi nyder omverdenens tillid og respekt, ligesom vi formår og har viljen til at indgå i stærke og langvarige partnerskaber.

Translationelle forskningsprojekter – eksempler

Neden for er listet en række konkrete forskningsprojekter, som viser den translationelle forsknings muligheder. Og som viser, at bevillingsgivere har fået øje på mulighederne i translational forskning.

- 1) Lundbeckfonden har finansieret etableringen af NanoCAN Centret ved Syddansk Universitet i Odense med støtte på 35 millioner kr. Centrets forskning kombinerer kræfter inden for nanoteknologi, molekylær biologi, kræft og stamcelleforskning på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Det Naturvidenskabelige Fakultet på Syddansk Universitet og Odense Universitetshospital. NanoCAN fokuserer på brystkræft, der er den hyppigste årsag til kræftdødsfald hos kvinder på verdensplan og målet er nye intelligente nanolægemidler, der muliggør en individualiseret og målrettede behandling.
- 2) Det strategiske forskningsråd har finansieret Center for KOL-Forskning. Centret skal undersøge mulighederne for at optimere behandlingen af KOL, fra transgene dyremodeller via kliniske studier, til vurdering af økonomiske konsekvenser, ved optimeret monitorering vha. nye biomarkører. Dette foregår i et samarbejde mellem Institut for Molekylær Medicins basalforskere, Institut for Sundhedstjenesteforskning almenmedicinere og sundhedsøkonomer samt klinikere. Samarbejdet har tiltrukket en betydelig kapacitet inden for lungeforskning til OUH, hvilket er med til at udtrykke et impact af denne satsning på translational forskning for både SDU og OUH.

3) Kræftens Bekæmpelse og Trygfonden har finansieret Center for Interventionsforskning . Centrets projekter bliver gennemført i samarbejde med kommuner, folkeskoler og ungdomsuddannelser, beskæftigelsessektoren og andre lokale aktører. Indsatserne kan være rettet mod fremme af sunde vaner såvel som sunde rammer og livsbetingelser. Centret fokuserer på indsatser, der gennemføres i kommunale og andre lokale arenaer, som reducerer social ulighed i sundhed, og som kan implementeres med tilgængelige ressourcer.

4/ Det strategiske Forskningsråd og Region Syddanmark har med hhv. 12,3 mio. kr. og 2,1 mio. kr. til Syddansk Universitet (IMM), OUH og Skejby Sygehus finansieret et femårigt forskningsprojekt om svangerskabsforgiftning. Projektet er bevilget pengene på baggrund af en forventning om en væsentlig samfundsmæssig- og økonomisk betydning.

5/ Det fireårige projekt Leg og Læring er delvist støttet af EU's regionalfond. Projektet er et partnerskab med virksomheder, videntcentre og offentlige erhvervsfremmeaktører i den syddanske region. Et af projektet fokusområder er forståelse af bevægelser i forbindelse med læring og udvikling af møbler, der understøtter læring. Projektet kan medvirke til, at institutioner renoveres og møbelinvestering anvendes til at skabe optimale læringsmiljøer i grundskolen.

Et sjette konkret eksempel på translationel forskning er Center for Klinisk Proteomik, som er en klinisk proteomforskningsgruppe, der etableres på tværs af de naturvidenskabelige og sundhedsvidenskabelige fakulteter ved SDU samt med OUH. Med en koordineret satsning på klinisk proteomanalyse og udbygning af teknologiplatforme bringer centeret disse teknologier ind i klinisk anvendelse til forskning, diagnostik og behandling.

Et syvende eksempel er bidrag til arbejdsmiljø, hvor basal viden fra forskning i muskel- og skeletbelastninger samt forskningsbaseret evaluering af oplevet anstrengelse danner udgangspunkt for analyser af ny udviklet hospitalsseng med en særlige drejeteknologi sammenlignet med en traditionel hospitalsseng. Betydningen af projektet kan være en reduktion i fysisk belastning hos serviceassistenter på sygehuse, der vil betyde nedgang i muskelskeletbesvær og dermed mindre sygefravær.

Et ottende eksempel er klinisk psykologi, hvor Videntcenter for Psykotraumatologi har vigtige samarbejder med fx hospitaler, kriseentre og politi, der bidrager til nye praksis former og retningslinjer for samarbejde mellem offentlige aktører ved f.eks rehabilitering af ofre for vold , og til kvalitetsudvikling af krisehjælp .

Også patient@home: *Innovative Welfare Technology for the 21st Century* er et eksempel på et translationelt projekt, der fokuserer på udviklingen af teknologier og services, som kan understøtte og give patienten mulighed for øget selvhjulpethed, egenbehandling og -omsorg i eget hjem.

Der er desuden en oplagt mulighed for et tværfakultært samarbejde for translationel forskning mellem Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet og Det Tekniske Fakultet, der samarbejder med fx OUH om robotkirurgi med bedre og mere sikker behandling som mål.